

Blade af Satans Dagbog i Paladsteatret.

Aftenen igaar blev Hr. Carl Th. Dreyers. Enten man hørte til dem, der tog Forfatteren af Filmen, Hr. Edgard Høyer, helt — eller lidt mindre — alvorlig — for Filmsinstruktøren blev Aftenen en afgjort Sejr.

Naturligvis blev Afsnittet fra Kristi Tid det svageste.

Gennem Billederne fra den spanske Inkvistitions Tid følger man med stigende Beundring det kolossale Arbejde her er ydet i den kulturhistoriske Billedopbygning. Ikke som noget paatrængende Instruktions-vigtigmageri, der blot svækker Illusionen, men med den Tryghed man føler for det fuldtud gennemførte, man helt tør give sig i Vold. Her er Ebon Strandin den skønne Forraade og Bjørn Halldén den af Satan fristede Munk — en ypperlig Fremstilling, fordi Skuespilleren ikke et Øjeblik falder for de kunstneriske Fristelser, der lidt rigeligt er lagt paa hans Vej. Med Interesse ser man i en Brolle, at Nalle Halldén's Gummiantsigt kan virke med skæbnsvanger Kraft og Villie — som skaa-ret i Elfenben af en Kunstners Haand. Ogsaa Johannes Meyer tegner et fortrinligt Tidsbillede af den spanske Adelsmand, der dør i Torturkæmret.

Perioden fra Revolutionstiden betyder en Stigning. Blad for Blad vendes i den store brogede Billedbog med de mange tidstro Typer, Hr. Dreyer har samlet op — men hver eneste Statist er værd at betragte.

Tenna Frederiksen vandrer frem som den stakkels Marie Antoinette mellem sine Bødler. Hendes Maske er god. Hun ligner jo Dronningen. Hendes Bevægelser er fulde af Højhed, hendes Øjne brænder sig ind i Tilskuernes — Tenna Frederiksens Billeder modtages med demonstrativ Befold. Og af Værtshuscenen klapper Folk — Sven Scholander, der synger Marseillaisen, Elith Pio, Satans Offer, der svigter sin Kærlighed for at erobre sig en Plads til Høj-bords. Elith Pio vil man ikke glemme fra denne Film.

Med fjerde Afsnit er vi naaet til den moderne Tid, til Finland under Kampen mellem de Røde og Hvide i Foraarsmaanederne 1918. Og blot for denne Dels Skyld vil Filmen komme til at gaa Verden rundt — og for Fru Clara Pontoppidans. Baaede hun og Handlingen er os saa menneskelig nær. — Den lille, jevne, lykkelige Familie, der knuses under de Rødes Terror, som Titusinder er knust før dem. Siris Mand, Bestyreren ved den lille Jernbanestation, en god Patriot, overmandes og skal tvinges til ved et Telegram at lokke de Hvide i et Baghold. Han nægter, og slæbes bort for at skydes — tilforladeligt og almuestilfældigt fremstiller Carlo Wieth denne Finne — skønt hans Hustru elsker ham, og skønt hendes Børn trues af Bødlerne, opmuntrer hun ham til at holde Stand og give sig selv Døden, hellere end at forraade sit Fædreland.

Man tænke sig Fru Dybwad her, eller — hvorfor nævne Navne. Selv uden det ser vi for os de altfor tydelig udtalte Sjælekvaler. Mimik: Jeg lider til Vanvid. Gestus: Jeg er snart vanvittig. Her var ikke andet end en lille Famlen med Hænderne. Et raadvildt Blik, der næsten er udtryksløst i sin Smerte, indtil den store Ekstase kalder Martyr-triumfens Sejersblink frem deri. Eller er denne Heltinde for rolig. Ikke en Gang da Morderne trænger ind bag den lukkede Dør, hvor hendes to Børn sover, rører hun paa sig for at kaste sig imellem. Hun lister blot ganske stille Kniven til sig — og dør. Men

da er Satan givet fri for Tusind Aar — en eneste modstod hans Fristelse.

Satan, i Helge Nissens Skikkelse, er Stykkets eneste gennemgaaende Figur. Ikke den Mefisto vi kender i ham, og for hvilken han har vundet saa mange Laurbær. Det er den faldne Lysets Engel, der vil det gode og gør det onde — Dobbeltmennesket, der martres ved at se sit Værk fuldbyrdes, som spejder og lytter og smiler et ømt og bange Smil til det gode, der staar ham imod. En Kæmperolle, udarbejdet i mindste Detaille og med akkurat saa diskrete Midler, at den ikke bliver parodisk.

Det er en højst usædvanlig Ting at skulle anerkende en Nordisk Film. Denne har da ogsaa ligget fuldt færdig i halvandet Aar, før den naaede frem — mere har det ikke været Selskabet om at gøre — og dens overordentlig talentfulde Instruktør er længst knyttet til Sverige. Der kan rettes Detailkritik her og dér. Maaske kunde en og anden Beskæring være heldig; men som det er, er det et meget betydeligt Arbejde, som forhaabentlig vil drage nye efter sig.

I en af Pavsorne under Forestillingen truede det et Øjeblik med at blive

Panik i Teatret.

Fra Baggrunden af Salen hørte man hvinnende Skrig, og i et Nu stod alle op fra deres Pladser og begyndte at styrte mod Udgangen. Hvad der var sket, vidste ingen, men nogle energiske Raab om Stilhed og Orden beroligede Folk saavidt, at de dog blev staaende og gav sig Tid til at spørge sig for.

Det viste sig da, at der paa en af de bageste Rækker var gaaet Ild i en Tændstikæske, som naturligtvis var blusset stærkt op. Før den Paagældende havde faaet kastet den paa Gulvet og trampet paa den. Fra Sideløgen forklarede Direktør Sophus Madsen Sammenhængen og bad Folk sætte sig i Ro.

Hadde det været paa Generalprøven, vilde den lille Begivenhed have været et meget lykkeligt Varsel, men selv uden det skulde vi tro, at det næste Program vil lade længe vente paa sig.

Coeur volant.

Berlingske Tidende 25. 1. 1921